

ת"פ 13908/07/19 - מדינת ישראל נגד אברהים ח'טיב, אחמד מוסטפא,.

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 13908-07-19 מדינת ישראל נ' ח'טיב

לפני כבוד השופט רון סוקול, סגן נשיא

המאשימה מדינת ישראל

ע"י פרקליטות מחוז חיפה - פלילי

נגד

הנאשמים

1. אברהים ח'טיב,.

ע"י ב"כ עו"ד ע' טנוס

2. אחמד מוסטפא,.

ע"י ב"כ עו"ד ס' פאר

גזר דין

1. הנאשמים, אברהים ח'טיב ואחמד מוסטפא, הורשעו בהכרעת דין מיום 17/12/2019, במעורבותם במעשי הצתה וסחיטה באיומים. שני הנאשמים הורשעו בעבירה של הצתה, עבירה לפי סעיף 448(א) רישא, ביחד עם סעיף 29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977; הנאשם 1 - אברהים ח'טיב, הורשע גם בעבירה של סחיטה באיומים, עבירה לפי סעיף 428 רישא ביחד עם סעיף 29 לחוק העונשין; והנאשם 2, אחמד מוסטפא, הורשע גם בעבירה של סיוע לסחיטה באיומים, עבירה לפי סעיף 428 רישא לחוק העונשין ביחד עם סעיף 31 לחוק העונשין.

2. בכתב האישום המתוקן, מושא ההרשעה, פורטה בהרחבה מסכת האירועים שהביאה להרשעת הנאשמים. לצורך גזר דין זה אפרט רק את תמצית העובדות.

3. הנאשמים אברהים בן מוחי חטיב (להלן: ח'טיב) ואחמד בן באסם מוסטפא (להלן: מוסטפא) הם קרובי משפחה. שני הנאשמים הועסקו כעובדים שכירים בחברת "עומבר - הנדסת חומרים וסחר בע"מ", העוסקת בין היתר ברכישה, שיפוץ ומכירה של משטחי עץ (להלן: החברה). החברה נשלטת על ידי אדם בשם צבי ומנוהלת על ידי אחיו גד (בכתב האישום לא צוין שם משפחתם).

בחודש פברואר 2019, החליט גד לפטר את הנאשמים ועבודתם בחברה הופסקה (חטיב טען בפני קצין המבחן כי התפטר בעצמו). בקשותיו של ח'טיב לשוב ולעבוד בחברה נדחו וגם בקשותיו לתשלום סכומים שונים שטען כי מגיעים לו נדחו.

4. בעקבות הפיטורים ודחיית בקשותיו של ח'טיב לקבלת כספים מהחברה, נפגשו הנאשמים עם אדם נוסף בשם פארס חסן (להלן: פארס), ושוחחו ביניהם על דרכים לקבלת הכספים מהחברה. בסופו של המפגש, החליטו השלושה

לפעול יחדיו על מנת לסחוט מהחברה ומבעליה סך של 100,000 ₪ שיחולק ביניהם. על מנת להניע את בעלי העסק לשלם להם את דמי הסחיטה, החליטו השלושה להצית מבנים של העסק ובכך לדרבן את בעלי העסק לשלם להם את דמי הסחיטה.

5. לשם קידום הקשר לסחוט את בעלי העסק ולאיים עליהם, התקשר פארס, בנוכחות הנאשמים, לגד. פארס התקשר ביום 6/6/2019 בשעות הלילה (בשעות 01:24 ו-01:30). גד לא ענה לשיחות הטלפון ועל כן נסעו השלושה ברכב לתחנת דלק שבכניסה לכפר אעבלין. שם רכשו בנזין ומילאו שני בקבוקים בנפח של 1.5 ליטר כל אחד. לאחר מכן, בסביבות השעה 03:00, נסעו השלושה למתחם בו מצויים מבני החברה, קפצו מעל הגדר ונכנסו לחצר. פארס ומוסטפא שפכו את הבנזין מהבקבוקים בשני אתרים שבתוך המתחם, וח'טיב ומוסטפא הציתו את חומרי הבעירה. כתוצאה מכך, החלו משטחי העץ לבעור ולעלות באש. האש התפשטה גם למבנים סמוכים וכובתה רק לאחר שלמקום הגיעו כוחות ההצלה ולוחמי האש. כתוצאה מהשריפה, ניזוקו מבנים של החברה ומשטחי עץ שהיו בהם, וכן ניזוקו עסקים סמוכים. הנזק שנגרם הוערך במאות אלפי שקלים.

6. כעבור מספר ימים, ביום 12/6/2019, ולשם קידומו של הקשר לסחוט את בעלי העסק, התקשר פארס שוב לגד ודרש ממנו תשלום בסך של 100,000 ₪. במהלך השיחה שנערכה בנוכחות הנאשמים, ציין פארס באזני גד כי ידוע לו שלגד עסקים רבים ורכוש רב אותו ניתן לשרוף. כן איים שיפגע בבני משפחתו של גד אם דרישתו לתשלום לא תיענה. פארס הבהיר לגד כי איננו חושש מהמשטרה שכן יש לו אנשים שירדפו את גד גם אם יעצר.

7. בסופה של השיחה הבהיר פארס לגד כי יצור איתו קשר מאוחר יותר ויודיע לו להיכן להביא את הכסף, כלומר את דמי הסחיטה.

8. גד הודיע על האיומים ועל דרישת דמי הסחיטה למשטרת ישראל והמשיך לפעול על פי הנחיות המשטרה. בהמשך התקשר פארס לגד מספר פעמים, ועל פי הנחיות המשטרה, תיאמו השניים מועד ומקום מפגש לתשלום דמי הסחיטה. בסופו של דבר, ולאחר שפארס ערך בירורים עם אנשים נוספים, נקבעה הפגישה ליום 20/6/2019. סוכם כי בשמו של גד יופיע אדם אחר שיגיע במונית. בשעות הצהריים של המועד שנקבע, נפגשו פארס וח'טיב; יחדיו אספו את מוסטפא והגיעו למקום המפגש. פארס התקשר לתאם את המפגש עם אדם שאליו הופנה על ידי גד ואשר הזדהה בשם דוד, אולם למעשה היה שוטר מוסווה, ותיאם עמו את המפגש. בשעה היעודה, הגיעו השלושה למקום המפגש, ח'טיב ומוסטפא התיישבו על ספסל סמוך ותצפתו על המקום ופארס ניגש לאותו דוד שהגיע במונית. משנכנס פארס למונית הוא נעצר. מיד לאחר מכן נעצרו גם ח'טיב ומוסטפא שהמתינו כאמור בקרבת מקום.

9. בעקבות כל אלו הוגש כנגד הנאשמים כתב האישום בתיק זה. כנגד פארס הוגש כתב אישום נפרד שנדון בפני מותב אחר. לאחר מספר דיונים מקדמיים, הגיעו הצדדים להסכם בדבר תיקון האישום המקורי והגשת כתב האישום המתוקן. ביום 17/12/2019 נערך דיון במהלכו הודו הנאשמים בעובדות כתב האישום המתוקן והורשו בעבירות כמפורט לעיל.

בשל גילם הצעיר של הנאשמים (ח'טיב יליד 1999 ומוסטפא יליד 1998), התבקש שירות המבחן להכין תסקירים בעניינם.

תסקירי שירות המבחן

10. מתסקירי שירות המבחן בעניינם של שני הנאשמים עולה כי לשניהם אין כל עבר פלילי ואין מעורבות במעשי אלימות קודמים. שירות המבחן נמנע מלתת המלצה עונשית או שיקומית לגבי שניהם.

11. מתסקיר המבחן בעניינו של ח'טיב עולה כי הלה סיים 12 שנות לימודים וכי בשנים האחרונות שילב לימודים במסגרת היחידה לקידום נוער. בשל מצוקה משפחתית, נטל ח'טיב על עצמו אחריות לסייע בפרנסה. ח'טיב מודה בביצוע המעשים ומדה כי טעה אולם לא הביע הבנה ואמפתיה לקורבנות העבירה.

12. בתסקיר בעניינו של מוסטפא צוין כי מוסטפא סיים 10 שנות לימוד ועל רקע מצבה הכלכלי של משפחתו החל לעבוד ולסייע בפרנסה. עוד מצוין כי מוסטפא הביע חרטה על מעשיו וצער על כי נגרר ונסחף על ידי אחרים לביצוע המעשים.

טיעוני המאשימה

13. המאשימה בטיעונה הדגישה את החומרה הרבה שבמעשי הנאשמים. המאשימה הדגישה כי מעשי ההצתה והסחיטה פוגעים בערכים מוגנים ומוכרים כמו ההגנה על הרכוש, הגנה על חיי ובריאות בני אדם אשר עלולים היו להיפגע ממעשה ההצתה, פגיעה בתחושת הביטחון של המתלונן ופגיעה בתחושת הביטחון של הציבור כולו. המאשימה סבורה כי יש לראות במעשה ההצתה ובמעשה הסחיטה כשני אירועים נפרדים במובן סעיף 40'ג' לחוק העונשין. המאשימה מבקשת לקבוע לכל אירוע, אירוע ההצתה ואירוע הסחיטה, מתחם עונש נפרד. המאשימה סבורה כי מתחם העונש ההולם לעבירת ההצתה הוא בין 30 חודשי מאסר בפועל ל-50 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית הכוללת מאסר מותנה ופיצוי למתלונן, כי מתחם העונש ההולם לעבירת הסחיטה באיומים היא בין 24 חודשי מאסר בפועל ל-48 חודשי מאסר בפועל, ומתחם העונש ההולם לעבירת הסיוע וסחיטה באיומים הוא בין 12 חודשי מאסר בפועל ל-24 חודשי מאסר בפועל. המאשימה מסכימה להסתפק בענישה בקרבת הרף התחתון בכל מתחם.

המאשימה צירפה גם מסמכים המעידים על היקף הנזק למבני החברה ולעסקים סמוכים, לרבות דרישות לפיצויים שנשלחו לחברה בשל נזקים למבנים ועסקים סמוכים.

טיעוני ההגנה

14. באי כוחם של הנאשמים סבורים שאין להפריד בין אירוע ההצתה לאירוע הסחיטה וכי יש לראות בהם כאירוע אחד. לטענתם, שני האירועים שלובים זה בזה ונועדו לקדם את אותה המטרה.

בא כוחו של ח'טיב מדגיש כי תסקיר קצין המבחן בעניינו אינו שלילי. לא מדובר באדם עם דפוסי התנהגות עבריינים והנאשם קיבל אחריות למעשיו. העדר אמפתיה למתלונן, כך נטען, אינו פוגם בקבלת האחריות על ידי הנאשם. נטען כי "הרוח החיה" בביצוע העבירות היא אותו "פארס" שסחף אחריו את הנאשמים. נטען כי ח'טיב נגרר אחרי פארס וכי כל "אשמתו" הוא בכך שלא ידע להתמודד בעצמו עם תשובת המעסיק ופנה לפארס שדחף אותו לביצוע המעשים. נטען, כי היה על קצין המבחן להציע דרכי טיפול ולא "להתחמק" ממתן המלצה. בא כוחו של ח'טיב סבור כי ענישה כוללת של 24 חודשי מאסר תשקף את העונש ההולם לעבירה ונסיבותיה, ויהיה בה גורם מרתיע מספיק על מנת שהנאשם לא ישוב לבצע עבירות. הסנגור ביקש להימנע מהטלת חובת פיצוי שתטיל מעמסה כספית בלתי אפשרית על ח'טיב ומשפחתו.

15. בא כוחו של מוסטפא הצטרף לדברי בא כוחו של ח'טיב והוסיף כי יש להתחשב בכך שחלקו של מוסטפא בסחיטה היה פחות משל המעורבים האחרים. גם בא כוחו של מוסטפא סבור כי מדובר באירוע אחד ולא באירועים נפרדים. כן ביקש להתחשב בכך שמוסטפא נעדר כל עבר פלילי, נאלץ לסייע בפרנסת המשפחה לאחר שאביו התגרש מאמו והותירה לבד עם הילדים, ולהתחשב בהבעת הצער והחרטה של מוסטפא.

16. שני הנאשמים הביעו בדבריהם לבית המשפט צער וחרטה על מעשיהם, והבהירו כי למדו מהמקרה. שניהם ביקשו כי בית המשפט יקל עמם.

17. אוסיף כי גם המאשימה וגם הסנגורים הפנו לפסקי דין וגזרי דין של בתי המשפט שדנו בעבירות דומות. כל אחד בחר את הדוגמאות התומכות בעמדתו לגבי מתחם העונש ההולם ולגבי העונש הראוי בתוך כל מתחם.

הכרעה

18. ענישתו של כל נאשם, היא מהקשים בתפקידיו של שופט ומחייבת שקילת שיקולים רבים ומגוונים ועריכת איזון ביניהם. היטיב להסביר זאת כב' השופט א' ברק בע"פ 212/79 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד לד(2) 421, 434 (1979), באמרו:

המשפט הפלילי מגדיר התנהגות אסורה וקובע את הסנקציה שבצדה. מטרתה של הסנקציה היא להבטיח את קיומה של הנורמה, ולהביא לידי כך שההתנהגות אשר אותה מבקשים למנוע אכן תימנע. בדרך כלל קובע המחוקק סנקציה מקסימלית, ומעניק שיקול דעת לשופט לקבוע את הסנקציה הספציפית אשר הנאשם האינדיבידואלי צריך לשאת בה. הפעלתו של שיקול דעת זה הוא אחד מתפקידיו האחרניים והקשים ביותר של השופט. הפעלתו של שיקול הדעת מכוונת תמיד לענין אינדיבידואלי - ובכך, בין השאר, נבדל השופט מהמחוקק - אך השיקולים אותם רשאי וחייב השופט לשקול הם רבים ומגוונים, והם כוללים בחובם הן שיקולים כלליים והן שיקולים שהם אינדיבידואליים לנאשם העומד לדין. מקובל לציין, בין מכלול השיקולים שיש לקחתם בחשבון, את שיקולי ההרתעה הכללית וההרתעה האינדיבידואלית, את שיקולי המניעה והתגמול, ואת השיקול השיקומי. כל אחד מאלה הוא שיקול לגיטימי. אלה שיקולים העומדים ביסוד מעשה החקיקה הקובע את העבירה והעונש שבצדה, ועל כן זה אף שיקול העומד ביסוד

מעשה הענישה הבא להוציא את דבר החקיקה מהכוח אל הפועל. ביסוד הענישה אינו עומד שיקול אחד ויחיד, אלא מכלול של שיקולים. במלאכת הענישה בכל מקרה ומקרה חייב השופט למצוא את המשקל הראוי שיש להעניק לכל אחד מהשיקולים הנזכרים, תוך שהוא מודע לכך כי לעיתים קרובות שיקול אחד בא על חשבוננו של שיקול אחר. מכאן, שהעונש אשר מוטל בסופו של דבר על הנאשם, אינו אלא תוצאה "משוקללת" - אם תרצה פשרה - של השיקולים השונים שיש להביאם בחשבון. מלאכת "שקלול" זו אינה מלאכה מדעית, אך היא אף אינה מלאכה שרירותית. היא ענין שבשיקול דעת, הנעשה על רקע הכללי והאינדיבידואלי, במסגרת המדיניות העונשית הכללית כפי שהיא מתבצעת על-ידי בתי-המשפט.

כדי להקל במעט על מלאכתו של השופט ולסייע בהבניית שיקול הדעת בענישה, נחקק בשנת 2012 תיקון מס' 113 לחוק העונשין. תכלית התיקון הייתה להתוות בפני השופט את מסלול הענישה, לכוון אותו לשיקולים הרלוונטיים, לסייע בקביעת משקלו של כל שיקול, לסייע בעריכת האיזון בין השיקולים, בצמצום פערי הענישה ולקדם שוויון בענישה (ראו ע"פ 1323/13 חסן נ' מדינת ישראל (5.6.2013); ע"פ 512/13 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (4.12.2013); ע"פ 5725/15 פלוני נגד מדינת ישראל (4.8.2016); ו' ואקי ו-י' רבין "הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה: תמונת מצב והרהורים על העתיד לבוא" הפרקליט נב 413, 467-468 (תשע"ד)).

19. הליך גזירת הדין לאור תיקון 113 מורכב ממספר שלבים אותם על בית המשפט לעבור עד ההכרעה בעונשו של הנאשם; תחילה בוחן בית המשפט האם בפניו אירוע אחד או מספר אירועים במובן סעיף 40'ג' לחוק העונשין; לאחר מכן על בית המשפט לקבוע את מתחם העונש ההולם לכל אירוע בו הורשע הנאשם. מתחם זה ייקבע על פי "עיקרון ההלימה", דהיינו "קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו" (סעיף 40'ב' לחוק העונשין). במסגרת זו יתחשב בית המשפט בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה - כדוגמת הנזק שנגרם ושהיה יכול להיגרם כתוצאה מהעבירה, במידת התכנון שקדמה למעשה, במידת הפסול שבמעשה ושאר השיקולים כמפורט בסעיף 40'ט' לחוק. משקבע בית המשפט את מתחם העונש ההולם, עליו לבחון האם ישנן נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה המצדיקות סטייה מהמתחם, בין סטייה לקולה מטעמי שיקום (סעיף 40'ד' לחוק) ובין סטייה לחומרה מטעמי הגנה על שלום הציבור (סעיף 40'ה' לחוק); אם מצא בית המשפט כי אין מקום לסטות מהמתחם, יקבע את העונש בתוך המתחם. לשם כך יתחשב בשיקולי הרתעה (סעיפים 40'ו' ו-40'ז' לחוק) ובנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, כגון הנזק שנגרם לנאשם ולמשפחתו כתוצאה מן ההרשעה, עברו הפלילי של הנאשם או העדרו, נסיבות חייו של הנאשם, נטילת אחריות על ידו וכדומה (סעיף 40'יא' לחוק).

20. קביעת העונש ההולם, המתחשב בנסיבות ביצוע העבירה, הביאה את בתי המשפט למנעד רחב מאוד של מתחמי ענישה בעבירות שונות. הדבר עולה גם מגזרי הדין אליהם הפנו הצדדים בתיק זה. עריכת ההשוואה בין גזרי הדין השונים מלמדת כי השוני נעוץ בנסיבות השונות של העבירות, בנסיבותיהם השונות של הנאשמים, בהיקף התכנון, במספר המעורבים, בטיעוני הצדדים בכל תיק ובגישות שונות של בתי המשפט.

על אף קיומו של מנעד רחב של מתחמי ענישה, דומה שהכול מסכימים על חומרת מעשי ההצתה והסחיטה

באיומים. כך למשל נאמר בע"פ 728/13 עווידה נ. מדינת ישראל (20/11/2013) על עבירות ההצתה (פסקה 7):

אוי לגפרור שהצית להבה, שסופה ואחריתה מי ישורנה. נוכח הסכנה לגוף ולרכוש הגלומה בעבירת ההצתה, הפסיקה רואה בחומרה עבירה זו, אשר המחוקק קבע לצידה עונש חמור של עד 15 שנות מאסר, ובתי המשפט חזרו והדגישו כי עבירת ההצתה מחייבת בדרך כלל להשית מאסר בפועל של ממש.

(וראו גם ע"פ 9226/11 גוזלנד נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (8.10.2013); ע"פ 3210/06 עמארה נ' מדינת ישראל (18.3.2007); ע"פ 7139/13 צקול נ' מדינת ישראל (23.1.2014); ע"פ 1846/13 עמאש נ' מדינת ישראל (1.12.2013)).

21. בנוגע לעבירת הסחיטה באיומים הדגישו בתי המשפט כי יש בה משום פגיעה בסדר החברתי והיא "[...] משרה בציבור אווירה של כל דאליים גבר" (ע"פ 728/13 הנ"ל פסקה 6). בע"פ 602/02 אוחנינה נ' מדינת ישראל (22.4.2002) אומר בית המשפט:

עבירה של סחיטה באיומים פוגעת באושיות סדרי החברה. ניצול חולשתו של אדם באיומים על בטחונו ושלומו, והטלת אימה כדי להשיג דבר מהקורבן מחייבת תגובה עונשית קשה.

(ראו גם ע"פ 6368/09 זקן נ' מדינת ישראל (12.7.2010); ע"פ 6774/01 מדינת ישראל נ. אלעלוין (1.11.2001); ע"פ 5145/12 אבו זאיד נ' מדינת ישראל (28.1.2013); ע"פ 11541/05 פלוני נ' מדינת ישראל (21.8.2006)).

22. כאמור השאלה הראשונה שיש לשאול היא האם בפנינו אירוע אחד, במובן סעיף 40'ג לחוק העונשין שמחייב קביעת מתחם עונש כולל אחד, או שמא אירועים נפרדים שיש לקבוע לכל אחד מהם מתחם נפרד. גבולות החלוקה בין המקרים השונים אינם תמיד ברורים (ראו ע"פ 4910/13 ג'אבר נ. מדינת ישראל (29.10.2014); ע"פ 4289/14 חנוכה נ. מדינת ישראל (21.1.2015); ע"פ 1261/15 מדינת ישראל נ. דלאל (3.9.2015); ע"פ 5668/13 מזרחי נ. מדינת ישראל (17.3.2016)).

23. המבחן העיקרי שאומץ בפסיקה להבחנה בין אירוע אחר למספר אירועים הוא מבחן "הקשר ההדוק" (ר' פסק דין של הש' ברק-ארז בע"פ 4910/13), אם כי בצדו נעשה שימוש במבחני עזר נוספים. בין היתר בוחן בית המשפט את סמיכות הזמן והמקום; את הזיקה בין המעשים; האם נעשו לקידום אותה מטרה עבריינית; ועוד. בתי המשפט ציינו גם את הצורך בקביעת מדיניות משפטית ראויה שבגדרה יש להיזהר פן בשל הגדרת המעשים כאירוע אחד, יבלעו מעשים חמורים זה בזה ותקרה חומרתם של המעשים הנבלעים.

24. ולענייננו; אין חולק כי קיימת זיקה בין מעשה ההצתה למעשה הסחיטה. מעשה ההצתה נועד לשמש כסימן

אזהרה למתלונן על מנת שיענה לדרישת הסחיטה. למרות זאת, סבורני כי יש לראות בהצתה ובסחיטה כאירועים נפרדים. כל אחד משני המעשים חייב תכנון נפרד וביצוע נפרד. במעשה ההצתה השתתפו "רק" הנאשמים ופארס, ואילו למעשה הסחיטה צורפו שותפים נוספים; נזקי ההצתה למבני החברה ולעסקים סמוכים, שונים ונפרדים מנזקי הסחיטה ועומדים בפני עצמם; גם במעשה ההצתה וגם במעשה הסחיטה יש פגיעה בערכים מוגנים מוכרים, אולם אין זהות בין הערכים; ההצתה גורמת נזקי רכוש ועלולה להביא אף לנזקי גוף לכל מי שהיה נקלע למקום השריפה, לכוחות ההצלחה וכיבוי האש ולסתם עוברי אורח; מעשה הסחיטה כוון למתלונן בלבד ונועד להטיל עליו חשש ולזרוע בו ובקרוביו פחד ותחושה של אובדן ביטחון ואילו מעשה ההצתה נועד לפגוע (ופגע) בחברה, כמו גם בעסקים שכנים; כל אחד מהמעשים מבטא יסודות של עבירה נפרדת וכל אחד מהם יכול היה לבסס אשמה עצמאית של הנאשמים ללא קשר למעשה האחר.

25. דומני גם כי מדיניות ענישה ראויה מחייבת לשלוח לציבור מסר ברור, כי כל אחד מהמעשים הוא חמור כשלעצמו, ללא קשר למעשה הנוסף. לכן נדרשת אמירה ברורה בדבר חומרתו של כל מעשה. חומרה שכזו מצדיקה לטעמי הפרדה בין האירועים וקביעת מתחם ענישה נפרד לכל אחד מהם. ודוקו. ההפרדה בין המעשים והגדרתם כאירועים נפרדים אינה מחייבת בהכרח החמרה של העונש הכולל, שהרי גם אם מדובר באירועים נפרדים ניתן לקבוע חפיפה מלאה או חלקית בין העונשים וכך גם אם יינתן אחד עונש כולל הוא יביא לידי ביטוי את ריבוי המעשים (ראו ע"פ 4910/13 הנ"ל, בפסקה 35 לפסק דינו של הש' דנציגר).

26. מעשה ההצתה במקרה הנוכחי היה חמור. הוא כלל שיתוף פעולה, תכנון, רכישת חומרי בעירה, חדירה למתחם העסק והצתה של המבנים. כתוצאה מהאש שבערה נשרפו משטחי העץ שבחצר העסק, נפגעו מבנים ונפגעו עסקים סמוכים (ראו חוות דעתו של השמאי רוברט מרכוס שסומנה ט/1). הנזק הכולל לחברה הוערך בסך של מעל 200,000 ₪ (לא כולל נזקים תוצאתיים). גם לנכסים סמוכים נגרמו נזקים חמורים כמו למשל לעסק בשם "צמיגי איוב 2009 בע"מ, שבו הוערך הנזק למלאי ולמבנה בסך העולה על 470,000 ₪ (כאמור בחוות דעתו של השמאי ע' בן שימול).

27. שני הנאשמים טענו כי "הרוח החיה" היה פארס. בכך אין די כדי להקל בחומרת מעשיהם שהרי שניהם הצטרפו לפארס, עסקו בעצמם בהצתת חומרי הבעירה, היו עם פארס בכל שלבי הביצוע, ועל כן חלקם בביצוע מעשה ההצתה חמור לא פחות מחלקו של פארס.

28. לאור נסיבות אלו של ביצוע העבירה. הערכים שנפגעו ומתוך עיון בפסיקה הנוהגת, דומני כי מתחם העונש ההולם הוא דומה לזה שפורט על ידי המאשימה, דהיינו מאסר בפועל שנע בין 24 חודשי מאסר בפועל ל- 50 חודשי מאסר בפועל ועונשים נלווים (השוו למשל לע"פ 728/13 הנ"ל וכן לע"פ 1727/14 מימון נ' מדינת ישראל (6.1.2015); ע"פ 607/16 פלונית נ' מדינת ישראל (12.4.2016); ע"פ 5960/13 מדינת ישראל נ' עון (23.4.2014); ע"פ 1846/13 הנ"ל).

כאן ראוי להזכיר כי גם בעבירת ההצתה מנעד הענישה הוא רחב ביותר ומותנה במשתנים רבים. כך למשל אומר בית המשפט בע"פ 4036/13 אמארה נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (5.10.2014):

ניתן להצביע על מדרגי ביניים של חומרה, מה שיכול להסביר את הסיבה לכך שהענישה הנלווית לעבירת ההצתה אינה אחידה ונעה על סקאלה רחבה [...] הצתה של נכס בנסיבות שאין לחשוש כי ההצתה תתפשט לרכוש אחר; הצתה של נכס שעלולה להתפשט ולפגוע ברכוש אחר; הצתה של נכס שיש בה פוטנציאל לפגיעה בגוף ובנפש; הצתה של נכס בנוכחותו הקרובה והמיידית של אדם, מה שמגביר את פוטנציאל הפגיעה בגוף ובנפש; הצתה שגרמה בפועל לפגיעה בגוף ובנפש על אף שהמצית לא התכוון לכך (מחשבה פלילית של פזיזות); והצתה בכוונה לפגוע בגוף ובנפש...

29. הנאשמים לא הסתפקו בהצתה והמשיכו בביצוע מעשה הסחיטה. גם כאן היה פארס "הרוח החיה" והוא אשר התקשר למתלונן ותיאם איתו את התשלום הצפוי, אך גם חלקם של הנאשמים לא היה שולי. הנאשמים נכחו לידו של פארס בעת ביצוע שיחות הסחיטה והאיומים, הגיעו איתו למקום המפגש ואף תצפתו על הזירה לוודא שאיש לא יפריע וישבש את התכנית. ח'טיב הוא אשר חיפש דרך לגבות כספים מהחברה והוא שפנה למוסטפא ולפארס. בכל עת יכול היה לבקש מהם להפסיק את המעשים ולוותר על דרישתו. זאת ועוד, על פי עובדות כתב האישום ח'טיב לא היה זכאי לכספים שאותם דרש. מכל מקום, אף אילו סבר שהוא זכאי לתשלום נוסף, יכול היה לממש את זכויותיו בבית הדין לעבודה.

30. העבירה של סחיטה באיומים אף היא חמורה ומתחם העונש ההולם את העבירה על רקע נסיבותיה, הכוללת את ההצתה המוקדמת, בשים לב לערכים המוגנים ולענישה הנהוגה הוא בין 18 חודשים ל-48 חודשים.

המתחם ההולם את עבירת הסיוע בסחיטה היא לפחות כפי שהתבקש על ידי המאשימה, דהיינו בין 12 חודשים ל-24 חודשי מאסר בפועל.

סיכום

31. כאשר בוחנים את מתחמי הענישה ההולמים אל מול נסיבותיהם האישיות של הנאשמים, יש להביא בחשבון את גילם הצעיר, את העובדה כי אין להם כל עבר פלילי, את המצוקה הכלכלית שחוו ואת הבעת הצער והחרטה. המאשימה ציינה כי היא מסתפקת בענישה בחלק התחתון של כל מתחם, ודומני כי בכך הקלה ובאה לקראת הנאשמים אף מעבר לדרוש. מכל מקום, בשים לב לכך שאלו העונשים להם טענה המאשימה לא אחמיר יותר מהמבוקש. כמו כן, בשל הקשר בין המעשים ונסיבותיהם של הנאשמים תיעשה חפיפה מסוימת בין העונשים.

סוף דבר

32. לאור כל האמור אני גוזר על הנאשמים את העונשים כדלקמן:

א. בגין עבירת ההצתה, עבירה לפי סעיף 448 (א) רישא, ביחד עם סעיף 29 לחוק העונשין אני מטיל על כל אחד מהנאשמים עונש מאסר בפועל של 36 חודשים, ועוד מאסר מותנה של 12 חודשים אשר ירוצו אם יעברו

עמוד 8

בתוך 3 שנים משחרורם על עבירת ההצתה על פי סעיף 448 לחוק העונשין.

ב. בגין עבירת הסחיטה באיומים, עבירה לפי סעיף 428 רישא בצירוף סעיף 29 לחוק העונשין, אני מטיל על איברהים ח'טיב מאסר בפועל של 30 חודשים, ועוד מאסר מותנה של 12 חודשים אשר ירצו אם יעבור בתוך 3 שנים משחרורו על עבירת סחיטה באיומים על פי סעיף 428 לחוק העונשין.

ג. בגין עבירת הסיוע לסחיטה באיומים, עבירה לפי סעיף 428 רישא בצירוף סעיף 31 לחוק העונשין, אני מטיל על אחמד מוסטפא עונש מאסר בפועל של 18 חודשים וכן מאסר מותנה של 9 חודשים אשר ירצו אם יעבור בתוך 3 שנים משחרורו על עבירת סחיטה באיומים על פי סעיף 428 לחוק העונשין.

ד. אני מורה כי עונשי המאסר שהוטלו על אברהים ח'טיב ירצו בחפיפה חלקית כך שסך הכל ירצה עונש מאסר בפועל של 54 חודשים. מעונש מאסר זה ינוכו ימי מעצרו החל מיום 20/6/2019.

ה. אני מורה כי עונשי המאסר שהוטלו על אחמד מוסטפא ירצו בחפיפה חלקית כך שסך הכל ירצה אחמד מוסטפא עונש כולל של 46 חודשים. מעונש המאסר ינוכו ימי מעצרו החל מיום 20/6/2019.

ו. כמו כן, אני מטיל על כל אחד מהנאשמים לשלם למתלונן גד, פיצוי בסך של 15,000 ₪ שישולם ב-10 תשלומים חודשיים ושווים החל מיום 1/4/2020. התשלום יבוצע באמצעות מזכירות בית המשפט.

זכות ערעור תוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, כ"ג שבט תש"פ, 18 פברואר 2020, בהעדר הצדדים.